

Dissertatio medico-botanica, sistens specifica canadensium / [Johan von Coelin].

Contributors

Coelln, Johan von, 1725-1808.

Linné, Carl von, 1707-1778.

Uppsala universitet.

Publication/Creation

Scaræ : [publisher not identified], [1756]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/wvxfmyej>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

D. D.

DISSERTATIO MEDICO-BOTANICA,
SISTENS

SPECIFICA CANADENSIVM,

QVAE,

CONSENSU AMPLISS. FACULT. MEDICAE
IN REGIA ACADEMIA UPSALIENSI

PRAESIDE

VIRO NOBILISS. ATQVE EXPERIENTISS.

DN. D. CAROLO LINNAEO,

S:AE R:AE MAJ:TIS ARCHIATRO

MED. ET BOTAN. PROF. REG. ET ORD. ACAD. IMP. N. C.
PETROPOL LOND. MONSPEL. BEROLIN. TOLOS. FLO-
RENT. STOCKH. ET UPS, MEMBRO

NEC NON

EQVITE AURATO DE STELLA POLARI
PUBLICO EXAMINI SUBMITTIT

JOHANNES VON COELEN

VESTRO-GOTHUS

R. A. S. ADSCRIPTUS

IN AUDITORIO CAROLINO MAJORI, D. *xix Junii*

ANNI MDCCLVI.

H. A. M. S.

S C A R A E.

MONSEIGNEUR
LE BARON **FREDRIC**
DE
FRISENDORFF,

*Gouverneur de la Province de Vestmanland
et Commendeur de l' Ordre Royal de
l' etoile du Nord,*

MONSEIGNEUR,

Si je me représentois en Vous, MONSEIGNEUR, l' elevation du Rang préférablement à la grandeur de Vôtre ame, ce seroit ic

une vraie temerité que de Vous écrire, quelque
plausible qu'en fût le sujet; mais sachant qu'il
n'y a rien de plus naturel aux coeurs genereux,
comme le Vôtre, que de condescendre aux be-
soins d'autrui; j'ose me flatter en Vous du lustre
que demande ce petit ouvrage & de la grace,
avec laquelle Vous m'avez autrefois enhardi, de
me présenter devant Vous, & d'où j'ai à me dire
avec une très profonde Veneration

MONSEIGNEUR

Vôtre très humble & très obeïssant
devoüe serviteur

JEAN de COELLN,

Rätt så! min Bror, lät se Du visar,
At dygd bor i en uplyst siäl:
Din Morfars mandom Du då prisar,
När Du Din sak försvarar väl.
Skönt Du med Hielm och Skiöld ej står,
Som han, och hurtigt bälte spänner
Med Rysz, Cossak och Bardags männer;
Dock vet jag, hvad jag om Dig spår.

Du fruktar Dig ej för de pilar,
Som flyga ifrån Baldurs slått.
Mig tycks se Pallas hur Hon ilar,
At gifva Dig Din heders-lått:
En lön, som hon, för trägen id,
Åt sina vänner plägar dela.
GUD låte sällhet Dig ej fela,
Men följa Dig i all Din tid!!!

H. M.

I. N. J.

Caput I.

§. I.

Quemadmodum vita est omnium possessionum humanarum longe carissima, omnique opum vi facile major censenda; ita illa quoque scientia, quae vitae excubias agit est omnino, saltem esse deberet, reliquis eo potiori jure anteferenda, quo verius olim dixerit insuper Plinius *quod Medicina etiam Imperantibus imperet.*

Hinc divinum Machaonium munus, maximi habitum est inde ab antiquissimis retro seculis, interque gentes sapientissimas summo studio, curaque summa, exercitum, inamo hoc quoque sollicitius cultum frequentatumque, quo intimius ipsi necessitati mortalium innitatur, & sola duntaxat indigentia, casuque saepius fortuito, patefcant atque miseriae nostrae opitulando sibi constet.

Quamprimum enim homines, pro solenni more suo, morborum violentia in discrimen vitae sese adductos viderunt, certe nihil non moliti, innumera pro recuperanda salute tentarunt remedia, & licet per plurimas ceciderint

A

expe-

experimentis, saltem aliqua eorum successu suo non carere; Quibus cognitis, rata tenuerunt, illaque aliis, cum iisdem morbis conflictantibus in consilium dederunt; unde Graecis quondam in religione fuit, praefidia, quibus periclitanti fanitati feliciter opem tulerant, tabulis inscribere, easque in templo *Aesculapii* suspensas servare. Quid? quod nulli genti insolens, immo vero rusticolis usque adeo familiaris fuit ejuscemodi medicina, ut medicamenta isthaec euphoristica, tanquam cimelia pretiosissima, inter bona haereditaria coeperint numerari, et veluti res, a parentibus liberis legandae, reputari, auro gemmisque facile aequipollentes. Sic empirica haec medendi ratio reliquae medicinae viam stravit.

§. 2.

Hi vero, qui talium medicaminum aliquali penu gaudebant, postmodum Medici salutari siveverunt, quorum quidem opera primum in eo fuit occupata, ut pharmaca sua in classes rite dispescerent, artemque in formam scientiae quodammodo redigerent, quamobrem observationes ex dissectione demortuorum petitas instituendo, *Anatomen* invexerunt. Tum corporum vivorum functiones examinando, *Physiologiae* natales dederunt; animumque ad harum functionum vicissitudinem advertentes, earundem signa diagnostica computando, *Semeioticam* prodiderunt; Ad haec naturae vestigia prementes, rerumque naturalium qualitates et vires indagando, *Scientiam Naturae* condiderunt et *Materiam Medicam* digesserunt; denique probando corpora per ignem & menstrua, *Chemiā* stiterunt; tandemque illorum mixtura & praeparatione *Pharmaciam* exaedificarunt; quibus omnibus, multaque alia industria factum est, ut provincia Medicorum, e tenellis initiis orta, diuque arctissimis circumscripta limitibus, mirifice dilatari atque nobilitari coeperit.

§. 3.

Postquam Medici tantum studii & indefessi laboris in rem suam contulere, committere noluerunt, ut principia desiderarentur, quibus scientia, quo fieri posset, facillime addisceretur, penitiorque cognitio, veluti per compendia, Podalirii filiis contingeret; itaque fuere, qui et huic negotio navarunt operam, *Dogmaticorum* nomine insigniti. Verum enim vero, quum nimia laterent sensibus humanis, suppetiae eorum non tam inutiles, quam incertae dubisque gravioribus obnoxiae, visae sunt, unde Sectae perplurimae propullularunt, quarum quibusdam affectis persuasum fuit *Laxum & Strictum*; aliis *Acidum & Alkali*; aliis vero *Bilem & Pituitam*; nonnullis autem *Signaturam externam*; nae aliis alia, prima & decretoria principia fore; nulla vero nec temere laudanda, neque acriter vituperanda.

§. 4.

Fuerunt interea tantum non omnes, qui Medicinam Empiricam amplexantes experti sunt, haud raro evenire, ut idem Medicamentum in uno eodemque morbo non omne punctum ferre valeret, quamobrem, ignoratis adhuc plerisque morborum speciebus, singula illa Medicamenta combinare coeperunt, quae in parili morborum genere, antea salutaria esse noverant, videlicet rati: ubi unum dato casui non sufficeret, saltem alterum successu non casum esse futurum; sed opinamur, compositionem ejusmodi Medicamentorum tantum inverti, & a natura sua simplici alienari, quantum gustui aut odori discriminis praerberet forma eorundem mixta. Fuit hoc tum error popularis, et est etjamnum insignis, quantum eicunque sese demum opposuerint Medici praestantissimi, nec brevi forsitan continget, ut radicitus extirpetur.

§. 5.

Neque vero defuere Medici, qui a Symptomatibus

ad Therapiam morborum concludentes, fere in hunc modum argumentati sunt; ut quemadmodum nullus effectus morbi daretur sine ratione sufficiente vel causa sua, ita fieri nequiret, quin tantum ipsi causae decederet, quantum symptomati cuique compefcendo operae adferret Medicus; itaque, quo quis majorem Symptomatum exercitum profligare valeret, hoc is quoque callentior existimaretur; & est haec, qua maximam partem, facies hodiernae Medicinae nostrae tantopere florecentis. Verum tamen, si rem propius intueamur, invenerimus facile Medicinam isthanc, saepius palliativam esse, & non raro neutiquam genuinam. Sic e. g. si quis Febrem intermittentem adoriretur, medicamento adversus hunc morbum specifico plane destitutus, & sub ipso frigore cordialia subministraret ad sublevandas vires vitales; acida vero et refrigerantia sub calore, ad arcendam diathesin phlogisticam; & paregorica denique sub ipso sudore propinaret medicamina, annon ille fideliter peccasse diceretur? Sic is quoque crimine difficulter liberaretur, qui in Dysenteria uteretur opio ad tollendos spasmos, dein obstipantibus remediis ad sistendam evacuationem, vel consolidantibus ad exulcerationes internas resarciendas; & haec de aliis similibus dicta sunt.

§. 6.

Sed Empirica Medicina, quam Medici antiquiores, per eruditum fastum, usque adeo contemnebant, ut Empiricum & Agyrtam pari lapillo notarent, simpliciore methodo contenta, in febris intermittente praescriberet corticem amarissimum Chinae, utpote totam istam rem certo certius confecturum, ac in dysenteria rhabarbarum rotunde ordinaret, licet non nosset rhabarbarum hoc officio fungi; aut evacuando causam morbificam; aut etiam acaros occidendo, uti in scabie; aut amaritiae acidum frangendo; aut deni-

denique praeservando a putredine amaritiae sua, similibusque.

§. 7.

Tandem convenit inter Medicos hodiernos, quod, quo propius Medicina accesserit ad nativam simplicitatem, eo altius illa evecta putetur; nam in id consenserunt dudum Viri maximi nominis, ut ars salutaris, haud aliter ac Physicorum scientia crevit, comite experientia, sola rerum magistra, mactetur. Scilicet intellexerunt Medicorum acutissimi, quam parum in usus communes contulerint casus medicinales practici, e libris Doctorum depromti; ne dicam quam abnormes fuerint quorundam magistellorum formae sesquipedales, ut eorum argumentationes taceam, qui, per indicationes nimis videndo, nova indies excogitarunt medicamenta; hi, inquam, quam moleste seduli exstiterint, neminem Medicorum fugere potest, qui ingentem medicaminum molem, Pharmacopoliis nostris illatam, oculo, quod ajunt, fugitivo solummodo introspexerit.

Restat igitur nobis, quos copia inopes fecit, ut rem quasi de novo ordiamur, & medicamenta saepe a gentibus, alias rudissimis, petamus, quorum tamen intelligentia, quod, nescio an sat custodite dixerim, vel in eo totam eruditionem nostram vincit, quod non solum medicina simplicissima contenti fuerint, sed eas etjam medelas per multas generationes fartas tectasque servarint, quas labascenti valetudini admoverunt, usuque felici comprobant; incertas vero contemserint, aut etjam oblivioni tradiderint.

§. 8.

Ceterum, quae vulgo per Europam frequentari solet simplicior Medicina, diligentia Medicorum fere omnibus dudum innotuit; imprimis autem Botanicis adcuran-

tibus, factum est, ut, dum ad singulas cujusque Provin-
 ciae plantas usus earum apud incolas regionis receptos
 notarunt, nos jam fere nihil lateat; quamobrem sicubi
 incrementa hujus medicinae ampliora expectentur, e re
 omnino erit, extra Europam tendere, immo ferissimas
 adire gentes, ut, quod illis proficuum vel salutare judi-
 catur, sedulo cognoscamus, nimirum hac ratione medi-
 cinam olim summopere locupletatam esse constat. Nam
 postquam Scientia Naturae, cum incredibili emolumen-
 to suo, in *America septentrionali* adamari coepit, natu-
 rae mystae ibidem commorantes, otio suo non indignum
 judicarunt studium conquirendi vires et usus variarum
 herbarum, etjam ab Americanis barbaris receptarum;
 gratulabundi accepimus bene multa, illaque incompara-
 bilia medicamenta, quae bono publico partim dicarunt
 Viri Clarissimi *Coldenus & Kalmius*, partimque *Bartramus*.

§. 9.

Est hic BARTRAMUS colonus Pennsylvaniae, Phi-
 ladelphiae accola, Botanicus cultor indefessus, qui varias
 plantas pulcherrimas non solum detexit, sed eas etjam ad
Coldenum, Collinsonium & Gronovium, aliosque transmisit,
 & praeterea seminum plantarum Americae septentriona-
 lis annua collectione Angliae hortos ditavit. Ille nuper
 nobis dedit observationes nonnullas circa virtutem quo-
 rundam βοτάνων Americae septentrionalis, anglice confi-
 gnatas sub titulo *Bartram's Appendix containing descriptions,
 Virtues, and uses, of sundry Plants of these Northern Parts of
 America; and particulary of the newly discovered Indian Cure
 for the venereal Disease.* At vero, quum hoc Meletema,
 paginis tantummodo 7. in 8vo inclusum, cuivis Medico
 forte non obvium sit, & idiomate peregrino conscriptum,
 inoffense forsitan non legatur; me operam Lectori haud
 injucundam navasse crediderim, si idem illud Romana
 veste

veste indutum, publicae luci dedero, pariterque nonnullarum aliarum vires plantarum, recens in America septentrionali detectarum, adjunxero.

Caput II.

BARTRAMI APPENDIX.

„*Continens descriptiones, vires & usus variarum Americae septentrionalis plantarum, imprimis autem Indorum therapiam Luis Venereae, nuper detectam, sistens.*

1. ARALIA (*racemosa*), aliis Spikenard, aliis vero Liquiritia pratensis adpellata, racemos baccarum fert grandes, mense septembris maturescentes, esu dulces & persalubres victu. Radix balsamica indole sua commendatur, et ab incolis ad sananda ulcera recentia adplicatur, scilicet, coquunt illam, sensim affundendo aquam fontanam, cujus massa fit Extractum quoddam mucilaginosum, usibus eorum feliciter inserviens. Praeterea radice masticata, succus deglutitus dolores lumborum tollere dicitur. *vid. N. 24.*

2. ARALIA (*nudicaulis*) vulgo Sarsaparilla nuncupata, radicem longam habet repentem, hispanicae haud absimilem, etiam si planta est ab illa diversa, insignisque usus. Hujus enim decoctum pro potu ordinario quotidie propinatum, ad depurandum sanguinem, & hydropem medendum, praecipuae virtutis est & efficaciae, laudaturque usus ejus externus in curanda erysipelate, itemque in sanandis ulceribus perplurimis. *vid. N. 23.*

3. ERIGERON a nonnullis contra morsus serpentum usitata est planta. Efflorescit tempore verno ad instar Bellidis, altitudinem pedis circiter attingens. Radix sub ipsa superficie terrae serpit, tenuibus fibris seu filamentis interstincta; estque gustu calida. Indi radicem hanc

hanc incisam, contusam, tumoribus duris frigidis dissolvendis admovent. (*An Erigeron Philadelphicum?*)

4. SAURURUS (*cernuus*), apud Germanos nonnullos nomine Aristolochiae venit, vel ideo forte, quod figura foliorum utriusque consimilis videatur. Locus ejus natalis est humidus, & spicam longam gerit floris albi. Radix spongiosa, instar junci, in superficie terrae subsistit. Haec, si in modum cataplasmatibus bubonibus mammarum applicatur, vim suam maturandi & sanandi mirifice probabit. Folia ejus siccata & in infuso assumpta, in doloribus pectoris & dorsi valde proficua erunt. Radices molliunt, digerunt, maturant, discutiunt; paregoricae sunt. *Clayl. virg. 153.*

5. COLLINSONIA (*canadensis*), Planta est quinque pedes alta, quae quum decidere coeperit, aut post messem, odorem spargit a fragrantia lupuli non multum alienum. Semina *Salviae* (*sagefead*) perquam similia habet. Adpellatur praeterea a quibusdam incolis *Horsweed*, vel ideo forte, quod equi illa avidè vescantur, vel etiam, quod ulcera dorsi excoriati probe medeatur. Radix solida est & nodosa multumque commendatur in secundinis retentis, si incisa coquatur decoctumque bibatur. *vid. N. 22.*

6. *Chelidonium* s. SANGVINARIA (*canadensis*) ab Indigenis *Reedroot*, seu *Turmerick* vocatur. Folia contusa succum praebent flavum instar *Chelidonii* majoris. Flores albi primo vere germinant. Radix siccata & in pulverem redacta in Ictero commendatur a Domino Coldeño. Dosis erit ℥j in cerevisia secunda. Alias etiam adversus morsum *Crotalophori* adhibetur.

7. *Virga aurea* seu species illa virgae aureae (*Golden Rod*) in moribus Colubri tantopere celebrata, est specie elegantissima, habetque caulem tenuem, purpureum, pedem unum altum, spica floribus flavissimis, tertiarum circiter

circiter plantae altitudinis partem aequantibus ornata. Hi flores ex alis foliorum excrescunt, numero tres vel quatuor, in formam parvarum cristarum abeuntes. Laudatur haec ipsa tanquam efficacissima in moribus Crotalophori; nempe herba infusa ejusque decocto hausto, ipsaque planta calida vulnere admota. Adhibetur quoque cum emolumento in intumescencia colli & cervicis, itemque in doloribus pectoris, ob virtutem suam humores viscidos potenter solvendi. (An SOLIDAGO altissima, seu Virga aurea americana hirsuta, radice odorata Dill. elth. 410. t. 304. f. 391.)

8. *Facea* (SERRATULA spicata), a nonnullis Throat-Wort, ob vires medendi collum exulceratum, adpellata. Radix crassitiem habet nucis *Heccory* tenuibus quibusdam filamentis intertextam. Caulis quatuor aut quinque pedes altus est, absque ullis ramis; foliis vero longis, arctis, alternatim ex ipso trunco progerminantibus. Flores versus apicem prominent, longa purpurea spica caulem circumdantes. Radix contusa et infusa decoctum praebet, vi sua calida discutiente cum emolumento in laesionibus colli laudandum, vel forma gargarismatis, vel etjam epithematis collo superinducatur.

9. UVULARIA (*perfoliata*) pro specie quadam Sigilli Salomonis pridem venditata, forte ob planorum foliorum mutuam similitudinem; sed caulis folia perforat, floresque pauciores flavescentes lilium quadantenus referre videntur. Pedem circiter unum alta est. Radix alba est, seseque in formam pedis corvi explicat, quamobrem etjam eodem nomine apud quosdam venire solet. Praestans est Radix, forma cataplasmatum, ad maturanda aperiendaque apostemata, praescripta. vide N. 26.

10. TRIOSTEUM (*perfoliatum*) in coloniis nostris septentrionalibus herba Doctoris *Tinkeri*; in Pensylvania vero

vero *Gentiana*, et regionibus australibus, ubi in febris acutis et intermittibus usurpatur, *radix febrilis* vocari solet. Nobis autem in pleuritide commendanda; sed apud incolas novae Angliae pro emetico adhibetur, operatur potenter, ideoque robustioribus, uti rusticis fortasse, praescribenda; tametsi nobile medicamen poterit esse, si ab artifice scienter commodatum fuerit etiam aliis. *Radicis pulvis, dosi mediocri exhibitus, adversus febres omnes intermittentes, tutum, certum & minime fallax remedium. Clayt. virg. 142.*

II. *Blazing-star*, (*ALETRIS farinosa*) uti ab incolis inferioribus nominatur, ab aliis vero *morsus Diaboli* (*Devil's-bit*) utrinque ficta denominatione. Folia quatuor supra ipsa cespite expansa surgunt e radice qualibet tres aut quatuor pollices (inches) longa & circiter unum lata. Mense Junii caulem exferit octo pollices altum cum spica floribus decorata sex pollices longa. Uber est proventus ejus in partibus regionis nostrae inferioribus, e solo pingui & ficciori scatens. Radix alba est crassitiei fere fistulae fumatoriae, gustusque amarissimi. Pretiosa haec radix venenosae fermentationi mirifice resistit, tormen- taque illorum sedat, si pulvis ejus sumatur; vel etiam si ipsa radix contusa & spiritu vini (*Rum*) saturata propinatur. Dosis erit cochlear unum, quavis vice, donec dolores remiserint. *Radix antifebrilis & leniter cathartica morsumque Caudisonae sanat. Clayt. virg. 151.*

12. *Star-grass* (*HELONIAS bullata*) non multum a supra dicta abluere videtur, sed folia gestat arctiora, acutioraque et hieme praecipue magis flava. Locus natalis est humidus, et inter vaccinia (*Hurtle berries*), crescitque abundanter in *Fersey*, & in quibusdam *Pensylvaniae* ac *Marylandiae* locis depressioribus. Decoctum ex radice paratum alvi tormina levare fertur.

13. LIRIODENDRUM (*Tulipifera*) communiter Populus dicitur. Hujus corticis Tinctura f. Essentia interne commendatur in feбри ardenti, itemque in intermittenti. Inter boreales incolas vero celebratur ob usum in podagra & rheumatismo.

14. *Apocynum* (*ASCLEPIAS tuberosa*) e radice, quae altas radices agere solet, exsurgunt variae caules pilosi, circiter duos pedes alti, foliis arctis longis circumdati; In summitate eorum crescunt cristae latiores, floribus Aurantiorum colore nitentes, quibus succedunt filiquae longae seminibus planiusculis refertae; semina dum maturuerint, cumque filiquae dehiscere coeperint, Pappo coronata, ventoque afflata, avolant. Est autem haec planta insignis in sistendis haemorrhagiis. Radix in pulverem redacta propinetur in cochleari uno spiritus Saccharini; vel potius, uti Indi illa utuntur; Radix incisa contusa coquatur in aqua & hauriatur decoctum. *Petrus Kalmius* illam perutilem in passione hysterica praedicat.

15. ORCHIS radicem habet cepae magnitudini aequalem, uno vel binis foliis stipatam, per totam hyemem virescentibus, sex vel septem pollices longis, duosque latis, lineolis albis ab una ad alteram extremitatem striatis. Haec radix contusa & auribus admota otalgiam compefcit & ad apostemata aperienda mirifice confert. (*An Arethusa bulbosa?*)

16. SAROTHRA (*Gentionoides*) vulgo Ground-pine, Cupressus sylvestris vocatur. Crescit ut plurimum ad altitudinem palmi. Hujus tenues ramuli undique sparguntur ex unica parvula radice fibrosa prodeuntes, haud aliter ac nostrates (*Penny-Royal*), sed tenues sunt instar fili vel foliorum pini, unde etiam nomen sortita est haec ipsa planta. Minuti flores ejus flavi sunt, abeuntque in parvas filiquas rubras summitatibus ramulorum inhaeren-

tes. Odor ejus graveolens est, uti folia pini olere solent. Locus natalis est solum vetustum argillaceum macrum. Excellenti virtute praedita est haec herba in unguentum redacta cum *Penny Royal*, *Hemlock*, & *Henbane*, vel etiam sola in contusionibus & contracturis, praesertim si adhuc viridis adplicatur; Virium enim suarum magnam jacturam facit quamprimum flaccescere coeperit, vel penitus emarcuerit.

17. *Elichrysum* (*GNAPHALIUM margaritaceum*) item *Cotton-Weed* aut *Sempervivum*. Frequentatur in balneis & fovendis tumoribus frigidis, contusionibus & contracturis; misceri quoque *Sarothra* assolet.

18. *LOBELIA* (*siphilitica*) memorabilis haec planta e radice fibrosa ascendit ad altitudinem trium vel quatuor pedum, cum spica longitudinis fere pedis unius, floribus caeruleis, caulem undiquaque cingentibus, vestita. Crescit in locis pinguibus & umbrosis. Praeterea rarior est planta in multis partibus regionis. Doctissimus *Petrus Kalmius* (qui de hac Planta informatus est a Chiliarcha *Jonsson*, hic vero ab Indis, larga praemiorum messe, ad revelandum secretum allectis, condocefactus) auctor est, radicem hujus herbae multo perfectius commodiusque mederi Siphilitidem, quam vel ulla praeparata mercurialia. Quamobrem etiam Indiani in universum omnes Canadenses hac ipsa radice utuntur non solum pro se ipsis, sed etiam pro Gallis, inter eos mercantibus, quantumcunque demum lue fuerint infecti. Recipiunt radicis *Mp. ℥*. coquunt in aquae *℔iij*, decoctumque bibunt, incipiendo a *℞* si aeger tenuioris fuerit constitutionis; hinc dosin augent quotidie, usque quo aegrotus vim decocti laxantem ferre poterit, sique acciderit, ut purgationi succumbat, ab usu decocti desistunt per unum vel alterum diem, tum redintegrant potionem, pro re nata, & prout tempus id

poposcerit, donec aegrotus tandem reconvaluerit. Quae dum aguntur, ipso decocto lavant ulcera, si qua fuerint; sed, si profunda & putrida deprehenduntur, conspergunt eadem pulvere interioris corticis *Ceanoti americani* (Spruce-tree) quo citius exsiccentur; at, si malum fuerit inveteratum, sumunt decoctum *Ranunculi abortivi*. Veteranus quidam *Sachem* certiore fecit *Chiliarcham Johnson* etjam de alio quodam vegetabili, radice rubra, ramis variis tenuibus octo pollices, l. duos pedes longis, spica florum alborum, in siliquas seminum nigras, quadratas abit. Hujus folia nostratium nonnulli, inquit *Sachem*, in infuso bibunt, nonnulli autem tabaco mixta fumant; hujusque radice decoctum *Lobeliae* anteponendum esse contendit idem ille. Interim tamen certum est, *Lobeliam* potissimum frequentari, eamque porro ita felici successu suo probatam esse, quam quae maxime.

Sequitur specialius quoddam regimen, observandum circa usum Lobeliae, in Siphilitide, Chiliarchae Johnson ab Indis communicatum.

„ *Decocti Lobeliae* aegroto propinantur circiter (gills „ ij) quovis mane, ventre vacuo, ante prandium, ut et „ vespertino tempore cubitum eundi, dosi aucta vel im- „ minuta pro ratione virium aegrotantis. Die tertio bal- „ nea instituenda sunt, bis in die repetenda, usque dum „ ulcera probe depurata fuerint, et quadantenus sanata, „ tum lotio ista suscipi potest semel tantummodo in die, „ donec symptomata penitus exsulent. Praeterea victus „ semper debet esse tenuis e vegetabilibus, potusque tenu- „ issimus, uti fere in quovis alio aegrorum regimine, ex- „ cepto Ptyalismo. Sunt hae observationes s. cautelae mi- „ hi ab eodem ipso communicatae, qui mihi totam hanc „ reconditam rem adaperuit. vid. N. 38.

19. VERONICA (*virginiana*) e radice fibrosa pro-

ducit duos vel tres caules, a tribus ad quinque pedes altos, foliis tribus vel quatuor in uno articulo verticillatim coëuntibus stipatos; in apice cujusque caulis spica longa florum alborum eminente. Hujus radicis Mp. I. coctus in lactis ℞j (Pinte I.) illaque potata pro valido Emetico ab incolis inferioribus habetur.

20. EUPATORIUM (*perfoliatum*). Locus natalis est solum humidum. Caulis ipsa folia, quae scabra sunt et acuta, permeat, et altitudinem fere duorum l. trium pedum attingit, seseque versus summitatem in ramos explicat, prolixum fasciculum florum alborum progignens, quibus succedunt femina papposa a ventis dispergenda. Haec herba cocta in aqua, ejusque decoctum haustum, pro Emetico in febribus intermittentibus commendatur, usuque celebris est in fovendis membris dolore correptis.

Caput III.

COLDÉN (*convallader*) Vir magnae auctoritatis apud Noveboracenses Americae septentrionalis, *plantas Goldinghamias in provincia Noveboracensi Americæ sponte crescentes descripsit in Act. Ups. 1743, 1744; quarum nonnullae mihi videntur esse memoratu dignae respectu earum virtutis therapeuticae.*

21. VERONICA (*virginica*) 3. Decocto radicum hujus plantae frequentius utuntur Americani ad purgandam alvum.

22. COLLINSONIA (*canadensis*) 8. Radix ad dolores post partum valere dicitur, quod in antecedentibus apud Bartramum confirmatur. *vid. N. 5.*

23. ARALIA (*nudicaulis*) 66. Radix odore et gustu balsamico ab incolis frequenter usurpatur pro Sarsaparilla, & in omnibus, quibus vulgo Sarsaparilla usurpatur, effica-

efficacior est, (ut saepius expertus sum) morbis. Corticem radicis contusum indigenae vulneribus adplicant. *vid. N. 2.*

24. ARALIA (*racemosa*) 67. Radix tuberosa, crassa succo lacteo, balsamica grato odore; in morbis stomachi et pectoris potissimum a nostratibus usurpatur. *vid. N. 1.*

25. ARALIA (*spinosa*) 68. Cortex hujus gustu fervidus est, et decoctum ejus ab Indis ad hydropem & morbos Rheumaticos usu venit, et eorum exemplo ab incolis; Est insigne sudoriferum.

26. UVULARIA (*perfoliata*) 74. Radix cum aqua contusa et ad vulnus morsus Crotalophori adplicata, in usu est apud nostrates. *vid. N. 9.*

27. VERATRUM (*luteum*) 80. Radix in usu est apud nostrates ad colicam.

28. RUMEX (*britannica*) 83. Haec planta est secretum magnum nostris indigenis, ad ulcera phagedaenica, ad quod Christianis revelandum quocunque pretio allici non potuerint; sed felici casu detectum. Ego etiam vidi *ulcus palati phagedaenicum*, in quo os palati peresum erat cum successu inopinato curatum, lavando solummodo ulcus decocto radicis & haustu ejus quotidie exhibitō.

29. ACTAEA (*racemosa*) 125. Dixit mihi Practicus Medicus se saepius uti hujus radicibus ad dissolvendos tumores scirrhosos forma cataplasmatum adplicatis. Quidam vicinus tincturam radicis hujus (pro radice Araliae, foliis cordatis errore assumtae) exhibuit famulo suo, querenti de languore et lassitudine spontanea; agitated erat praeterea aegritudine maxima cum sudoribus frigidis, tamen valetudinem pristinam statim recuperavit.

30. GERANIUM (*Noveboracense*) 161. Decoctum radicis hujus plantae ad dysenteriam nostratibus in usu est.

31. EU-

31. EUPATORIUM (*purpurcum*) 180. Audivi indigenas uti decocto radicum hujus plantae in curanda lue venerea.

32. ANTHEMIS (*noveboracensis*) (*an Anthemis cotulae?*) 199. Herba hac nostrates feliciter utuntur in cataplasmate vel suffimento ad discutiendas contusiones et suffusiones.

33. MYRICA (*asplenifolia*) 224. Indigenas uti radice hujus Plantae in ore masticata ad sistendum sanguinis fluxum in vulneribus recentibus, mihi narratum est.

Caput IV.

Ex his tantum non omnes in America percelebrari coeperunt, tanquam specificae adversus varios morbos.

34. SPIGELIA (*anthelmintica*) Auctore Brounio, decantatissimum existit medicamen contra vermes, scilicet infusum herbae propinatum Cyathis duobus quavis 3: a hora, et deinde Cyathus unus pro dosi. *Hanc medicinam nuper Holmiae verminantibus pueris felici cum successu praescripta experient. D. D. Bergius.*

35. SPIRAEA (*trifoliata*) Radicis in pulverem reducti scrupuli duo blande per vomitum expurgant. *Clayt virg. 163; et aequè tuto operantur ac unquam Ipecacuanha.*

36. PHYTOLACCA (*americana*) cujus vires innotuere inde ab Italia universae Europae usque ad nostras terras, tanquam facile unicum adhucdum cognitum medicamentum efficax in cancro, si succus ejus expressus instilletur ulceri cancroso; id, quod crebris experimenti notum est testatumque. Monendum tamen est, quod si succus vernus expressus fuerit, frustra adplicatur: mitis enim tum est omnisque acrimoniae expers, adeo ut test

Celeb

Celeb. Kalmio ab Americanis tum temporis inter olera recipiatur et assumatur; Quod tamen absque discrimine vitae non ausint incolae, postquam rite adoleverit; quamobrem etiam providendum est, si succus vernus necesse habebitur, ut potius ab radice, quam ab herba exprimatur, vid. Kalm. *relat.* 95.

37. POLYGALA (*Senega*) est illa radix, qua feri Americani veluti arcano se suosque curant a morfu Crocalophori, si alia bene non successerint. Hanc etiam postmodum *Tennentius* insigni cum emolumento in febribus inflammatoriis adplicavit, quapropter lauto praemio a Parlamento Pennsylvaniae maectatus est, quippe, qui vix iactura 3 a 4, centum servavit a pleuritide; dum alias 50 ex 100 decesserint, usum hujus radiceis negligentes. Fugus de his egit Medicus Regius Celeberr. Dn. Kiernander in diff. sua de Radice Senega, in *amoenit. Acad. Upsl.* quam adeas, Vol. II, p. 126.

Caput V.

KALMIUS (*Petrus*) Celebris Professor Aboënsium, qui A:o 1747 iter fecit in Americam septent. satis sibi non duxit, explorare latebras naturae ejusque dotes pandere, floramque Americanam incomparabili auctu ditare; sed in eo juxta occupatus fuit, ut, quoad fieri potuit exploratis herbarum viribus, rei Oeconomicae itemque Medicae consultum esset.

38. LOBELIA (*siphilitica*) ejusque efficacia in lue venerea extirpanda ab eo graphice descripta legitur in *Act. Acad. Scient. Holmenf.* in hunc modum:

„*Lobelia, ut efficax remedium contra luem veneream a Petro Kalmio descripta.*

Fera gens americanorum borealium jam diu experta est luem veneream apud se identidem grassantem,

parum certa, utrum ab Europaeis id mali in se translatum, an etiam supra eorum adventum inveteratum sit. Quicquid interea id rei sit, tamen certior factus sum a fero quodam et immanisveto horum hominum viro, Luem hanc, multo ante, civitates eorum foedasse, quam Europaei adventarant, quippe qua juvenes eorum bellatum euntes contra Americanos australiores, utpote qua latius serpserrat malum, hoc morbo infecti rediere. Unde jam hinc multo ingravescere coepit.

Interim tamen observare convenit, quod, quemadmodum Incolae horum locorum subito hac peste corripiantur, ita illam quoque extemplo profligare possunt; Immo vero, si usque adeo praevaluisset morbus, ut aegrotus inde velut semiputris foetorem spargeret, qui alios longe arceret; tamen brevi sanaretur eo successu, ut nunquam in morbum recideret, nisi voluntario ausu eundem sibi denuo contraxerit. Et hanc quidem medendi rationem ineunt medicamentorum mercurialium ignari, eundemque hunc morbum facillimum curatu reputant.

Quum superiori anno in Canadam perveneram, fere nemo, qui feros Americanos adierat, non celebrabat eorum solertiam hunc morbum meris herbis propulsandi, sed querebatur curiosissimus quisque, quam difficiles sint incolae in communicanda sua medendi ratione; quippe quae arcana studiose servatur, dum credunt remedia sua perdere virtutem viresque, si forte Europaeis innotuerint, seseque deinceps spe cadere ulterioris usus.

Fuere Galli haud pauci, qui auro aliisque incitamentis sategerunt feros flectere ad aperiendam sibi hanc medendi rationem, sed irrito conatu; quin immo misera experientia didicerunt hac lue foedati, demum reconvalescere ope et liberalitate humanissima ferorum horum hominum

Dum proxima aestate Chiliarcham W. Johnson adi

re mihi licebat, varios de variis horum hominum et locorum rebus sermones sciscitando ferebam. Habitat idem ille medius inter hos feros, quas nullis non officiis sibi devincire studuit, unde illum quoque veluti patrem suum, ad sustentationem eorum mirifice conferentem, adamant; immo familiae incolarum perplurimae, quippe dum norint se benigne ab eo exceptum iri, omnique re necessaria sibi gratis provisum, veluti agmine, ad eum duntaxat videndum, ex dissitis terris confluunt, dum ille in lucro ponit usus eorum ultro deservire. Praeterea, quod paricum honore de eo etiam dicendum erit, scientias maximi facit, eisque amplificandis ornandisque omni nisu invigilat. Hunc itaque, quum jam diu inter feros vixit, mores eorum, si quis alius, perdidicisse, verisimile est. Ergo itaque praeter alia asseverabat mihi, feros scire contagionem veneream meris herbis facillimo negotio profligare, cujus rei multa ipse testis mihi narrabat experimenta, in multis adhuc superstitionibus, facta, quorum quosdam usque adeo occupasset lues, ut cadaverum more foetebant aliis super alia ulceribus utrinque depasti. Nigritarum par, maritus uxorque, aequato morbo fere ad internecionem correpti, intra decem dierum spatium ita vires recuperarunt, ut muneribus suis ambo fungi possent, sensimque extra discrimen positi, sobolem vegetam procrearunt, ut missas faciam alias, hujusmodi narrationes perplurimas.

Jam hinc percontabar, an cuiquam notae hae herbae antivenereae essent, cumque nulli affirmarent, rogabam Chiliarcham Johnson, experiretur, annon ipse eas explorare posset, utpote unus, qui apud feros meritorum vi valebat, indeque totum orbem litterarium in aere suo fore aiebam; a quo non abnuit, sed omnem operam in expiscanda medicina ista semet locaturum spondit.

Hoc animo, ut incepta prospera essent futura, Chi-
narcham submonebam, (enim vero curatio morbi mulie-
ribus praecipue commissa erat) vellet unam post alteram
singulatim accersere, unique, nulla alterius conscia, in-
jungere, ut monstraret sibi herbas, quibus adversus me-
moratam Luem uti fuissent, nec contentus esset, hor-
tabar, inspectione foliorum aut radice, verum integram
herbam panderent.

Ne autem multus sim in praedicanda Illustris hujus
viri in extricando arcano indefessa opera, ferosque illiciti-
endi studio, sufficiat dixisse, tres harum mulierum tan-
dem protulisse eandem herbam, cum eadem narratione
de medendi methodo. Erat praeterea vir quoque inter
feros, curatione dicti morbi percelebris, qui, quamquam
radices ejusdem herbae producebat commendabatque
aliam tamen radicem magis laudabat, cujus usum ac vi-
res ab avo suo didicerat, eandemque se multo malle, af-
firmabat.

Interea vero, quaenam potissimum erant hae herbae
paucis expediam:

Sunt in America septentrionali quinque species Lobe-
liae, quarum Princeps adversus Luem veneream una est
Mihi autem, dum densas silvas asperasque vias per-
agro, sarcinam librorum botanicorum mecum portare
non licet, quin oportet ita res meas componere, ut, dum
suppetat papyrus ad inferendas herbas, tantillumque
chartae, atramenti et instrumentorum scriptionis mihi fa-
tis esse patiar; nempe memor molis eundo indies crescen-
tis. Itaque descriptane jam ante haec herba fit, nec fati-
scio, nec, si descripta est, quo nomine veniat, facile di-
xero. En igitur illam descriptam, idque ita jam, ut in
bibliotheca botanica appareat, utrum dudum delineata sit
nec ne. Cumque plerosque, Botanices gnaros, Latini
termi

terminis assvesse norim, herbam hanc Latiali sermone
sistere placuit.

RADIX perennis, fibrosa: fibras plurimas albas, li-
neae crassitie, duorum digitorum longitudine plus minus,
glabras tanquam e centro emittens.

CAULIS simplex (interdum tamen ramos emittens),
erectus, diversae longitudinis, ab 1 ad 4 pedum longitu-
dinem, communiter tamen 1 ad 2 pedum longitudinem,
teres, glaberrimus, laevis, subnitidus, pallide viridis aut
interdum rubescens, praecipue versus inferiorem partem,
foliatus; folia usque ad spicam florum gerens.

FOLIA duplicis generis: Radicalia scilicet primo an-
no, Caulina vero anno secundo primum prodeuntia.

Folia Radicalia ovato-lanceolata, subacuta, crenato-
plicata, glaberrima, utrinque subnitida, obscure viridia
cum tinctura purpurei, in petiolos desinentia.

Folia Caulina per totum caulem sparsa ovato-lanceola-
ta, subacuminata, inaequaliter dentata; patentia, plura,
glaberrima, subnitida, in petiolos desinentia, ad margi-
nes puncta albida tantillum elevata sunt; quid, quod ipsi
denticuli ejusmodi puncta albida elevata gerant; nervi in
inferna folii superficie longitudinales elevati.

Rudimentum florum ad alas inferiores.

FLORES superiorem partem caulis occupant, pedun-
culis 2 vel 2½ linearum longitudine insidentes; quivis flos
sedet ad alam folioli lanceolati, acuti, ferrati: ferraturis
subulatis.

Flores fere erecti, magni, caerulei, magnitudine vix
floribus Lobeliae, flos cardinalis alias dictae, cedentes.

Calycis lacinae lineares, acutae, longae, scilicet 5 ad
8 linearum longitudinem, marginibus prope basin retror-
sum flexis.

Reliqua floris sunt Lobeliae vide Characterem in *Lin-*
naei Gen. Plantarum.

Si fregeris herbam, succus lacteus undique destillat. Nonnulli caulium grandiorum, farragine radicum gaudent, instar radicum cespitis.

Folia caulina majora haud raro 4 seu 5 pollices longa sunt, unumque cum dimidio lata. Inferiora caulina folia lanceolato-ovata sunt ut plurimum.

Folia inferiora primum caule decedunt. Interdum plures caules ex una radice enascuntur. Plantaeque major caulis saepe diametri pollicis dimidii est.

Sero autumno folia maculis fuscis plena conspiciuntur.

Efflorescit herba circa d. 21 Julii, seminaque matura ad initium Septembris colliguntur.

Locus natalis humidus submadidus, ad ripas amnium et fluviorum, habetque in vicinis *Eupatorium speciei omnis*, *Lycopum*, *Bidentem*, *Mimulum*, *Chelonem acadensem*, *Helxinen caule tetragono aculeato*, *Persicariam urentem* &c.

Gustum radicis parum abhorrentem a Tabaco sensu, quippe qui diutius ori adhaeret et vomitum ciet.

Et haec quidem illa LOBELIA est, qua feri communiter ac praecipue utuntur adversus Tabem Veneream. Curaque perquam simplex est, uti horum hominum omnis, et peragitur in hunc modum:

Sumunt radices herbarum quatuor, sex vel plurium, prout violentia morbi id exegerit, easque lavant. Alii recentes radices commendabant, alii vero ficcatas malebant, scilicet quibus supra tres annos ficcatis usi sunt multi cum insigni emolumento suo. Coquuntur deinceps radices in vase quocunque, parum enim refert horum hominum ubi coquantur, quippe quibus, praeter cacabas ex orichalco et aeneas, suppetant nulli ad elaboranda medicamenta sua.

Matutinis horis propinatur aegroto, decocti quantum unquam placuerit, aut ipse potare possit, eodemque, per reliquum

quum diei pro potu ordinario, utetur, inde dum alvum ad hypercatharsin ciere coeperit, ut saepe fit, extenuandum est decoctum, donec id recte ferre potuerit; quae dum aguntur, ab ebrietate omnino abstinendum est. Potissimum autem tenuiori victu vescatur, ac ipso quidem ex regno vegetabili defumto, tametsi carne quoque aegrotanti interdum ali liceat: Altero die, itemque tertio, pergat aeger eadem via decoctum non solum bibens, sed quotidie eodem etiam se totum, et praecipue partes laesas, lavans, continuabit diaetam isthanc per quatuordecim dies, aut septimanas tres, ex quibus morbum haud raro superatum experiri contingit.

Si aegrotus ulcerum plenus est, sub curatione ad eadem verrenda adhibetur Geum floribus nutantibus, fructu oblongo, feminum cauda molli plumosa. Linn. flor. Svec. 424. apud nos crescens locis humidis. Hujus radix exsiccata, pulverifata, inspergitur ulceribus depurandis. Et sicubi acciderit, ut, dum morbus altius aegrotum obsederit parum proficiat usu decocti Lobeliae, fumantur radices Ranunculi, foliis radicalibus reniformibus crenatis, caulinis digitatis, petiolatis. Gronov. fl. virgin. mundatas mices Lobeliae, coquis, decoctumque aegro propinas. In his tamen cavendum est, ne nimium hujus Ranunculi fumatur, quippe quo inflammatio intestinorum facile oriri posset. Decoctum hoc mirifice purgat vomitumque ciet et spem omnem successus aequat. Sin autem fortius fuerit, veneni naturam induit, haud aliter ac Radix Angelicae canadensis purpureae, quae acerbum illud toxicum est, quo uxores ferorum, a viris suis rejectae, se ipsas inter necioni dare solent. Ac cui veneno, ne ulla quidem medicina, quin ipsa praesidia adversus Caudisoni morsus, antidotum non est.

Erat insuper alius virorum ferorum, curatione morbi venerei inclitus, ac cujus fidei in revelandis arcanis suis multum

multum tribuebat Chiliarcha Johnson, is, inquam, etiam-
 si Lobeliae usum tantundem collaudabat, tamen majoris fa-
 ciebat Radices CEANOTHI *Linnaei*, seu CELASTRI *inermis*,
foliis ovatis, serratis, trinerviis. Linn. Hort. Cliff. 73. Gro-
nov. flor. Virgin. 25. Decocto hujus, in modum Lobeliae
 parato, totam peragebat curationem suam. Decoctum
 isthoc coloris rubri est, instar sanguinis. Sin autem mor-
 bus nimis invaluerit, fumantur RADICES *Rubi caule acu-*
leato, foliis ternatis. Linn. flor. Svec. 410. illaeque prioribus
 misceantur.

Praeterea contingebat mihi nosse hominem, qui ante
 aliquot annos laboraverat hoc morbo haud procul ab di-
 scrimine vitae, at ope ferae cujusdam mulieris perfecte
 restitutus. Is adhucdum servaverat manipulum radicum,
 cum foliis radicalibus, sibi tam salutarium, quas, dum in-
 spexeram, omnes memoratae Lobeliae esse apparebat.
 Atque his herbis aequae insignes stupendaeque curationes
 institutae sunt, ac unquam Mercurio, saltim cum eo di-
 scrimine, ut ferorum medendi ratio nunquam in pericu-
 lum vitae aegrotum vocet. Sic enim nullum America-
 num ferum hac Lue obiisse unquam audies, nec suppetit
 ullum exemplum aegroti, quantumlibet hoc morbo de-
 pasti, sub curatione vita defuncti, neque ullum incurra-
 tum abiisse meminit quisquam: Tandem ex illis, qui do-
 lenda vice, utramque sanandi viam, nempe Mercurio,
 aut hiscemet herbis reconvalescendi, experti sunt, affir-
 mant curationem per herbas, alteri multo praestare.

Ego vero, quamquam sincere optavero, nunquam no-
 bis Suecis opus esset Mercurio aut his herbis in propulsan-
 da foedissima Lue; tamen mearum partium, quippe hi-
 storici naturalis esse duxi, has herbas cum usu suo vul-
 gare, qua in re, si quid mitius aut lenius protraxerim,
 quam hi forte vellent, qui pro nefando morbo, ad terro-
 rem

rem aliorum, omne remedium exesse juberent, juvabit tamen et in medium consuluisse, et, si, qui nulla culpa sua pestem hanc sibi contraxerint, vitae miserorum hominum adferendae, tollendoque malo, meliori mitiorive adminiculo providisse.

Porro Medicorum cura erit altius naturam et vires harum herbarum indagandi, emendandique usum earum et alia, quae inconditos Americanos adhuc forte lateant, utpote quorum Theoria Medica nec dum commendari possit, sufficiat autem mihi, ex ratione muneris Historici naturalis, visa auditaque in medium vocasse.

Et sic tandem usum quarundam herbarum sistere licuit, primum quidem, ut fit, mihi nullius momenti, praeter delectationem Botanici curiosi, visum; Dein vero dum in mentem revoco eorum exprobrationem, qui quondam me viderunt herbas colligentem, qua vires et usum, me et alias latentes, quaesiverunt: Cui bono? cumque eorum recordor, qui Naturae curiosos ludificantes ajebant, satis esse aliis negotiis impari, muscos et muscas legere; sup-
 puduit mei homines, quippe qui in itineribus meis, auctaque experientia, meliora edoctus, intellexi, eam demum herbam, quam forte ut vilissimam saepe numero spreui, utilissimam pretiosissimamque fore. Quin didici, illam ut plurimum rem, herbam, puta, insectum etc. vilipendi, flocci naucique primum factam esse, quae, dum usum et virtutem suam probavit, fere omnem aestimationem longissime superaverit. *Conf. anteced. N. 18.*

39. LONICERA (*diervilla*) eodem auctore commendatur, ut efficax in Gonorrhoea et suppressione urinae, frequentaturque in America Boreali *vid. Kalm. Relat. 40.*

40. CHENOPODIUM (*anthelminticum*) semina communiter usurpantur adversus vermes apud Americanos Boreales, qui inde omni alio anthelmintico ultro carent.

Semina lumbricos e corporibus infantum expellunt. Clayt. virg. 145.

41. AGRIMONIA (*eupatoria*) Radix infusa apud Canadenses in usu est pro febribus calidis curandis.

42. GEUM (*rivale*) Radix aequè frequentatur in febribus intermittentibus, apud Americanos septentrionales, ac apud nos *cortex Chinae*, adeo ut parum de China solliciti, voti haud dubie compotes sint. *Ceterum D. D. Bergius fidem mihi fecit, radicem hanc pulverisatam in Tertiana tantundum a se tentatam, successu non caruisse.*

43. MONARDA (*mollis*) pari quoque modo subministratur in febribus intermittentibus in America septentrionali; eodem auctore. Adhibetur quoque pro stomachico in morbis epidemicis & contagionibus quibuslibet. *vid. Kalm. Relation p. 87.*

44. HAMAMELIS (*virginiana*) Decoctum corticis validum usum praestat in morbis Ophthalmicis. Auctor se vidisse ait, ferum quendam hac medela sanasse virum juvenem, cui lumen semestri plane ademptum erat. *Kalm. Relat. p. 52.*

45. IRIS (*versicolor*) Radix mirifice valet in ulceribus tibialibus, ut & in vulneribus recentibus. *Kalm. Relat. p. 61.*

46. MYRICA, (*cerifera*) Radix in dolore dentium usum suum probatum apud Americanos boreales. *Kalm. Relat. p. 90.*

Praetereo hujusmodi alia, ne falcem in alienam messem intulisse videar, certo certius confidens, Auctorem nostrum Cl. D. Kalmium nihil omisurum, quo haec omnia niteant in Itinerario suo, quod fructuosissimis observationibus collustratum, propediem gratulabundi erimus visuri.

§. IO.

Hinc jam facile apparere putaverim, quam eximiis medicat

medicamentis America septentrionalis scateat, quantoque cum damno generis humani nos eadem ignoremus; quin incitemur ad eadem in Pharmacopoeas nostras invehenda, aut etiam in hortis nostris colenda, ut dum miseria id exegerit, habeamus, quo salvi simus. Quid? Quod condocesimus nihil impedire, quo minus eadem obtineantur in aliis terris exoticis, quae in America usu venerunt, quippe, dum ibi locorum inqvifiverimus, quibus incolae nitantur remediis, simulque vegetabilia eorum, tantundem frequentata, innotuerint, abundabit genus humanum multo pluribus eximiis remediis ingenti cum emolumento suo.

§. II.

Ex allatis, praecipuae hae commendandae erunt, quae in hortis nostris facillime coluntur, multoque efficaciores sunt recentes, quam quae ex peregrino solo diutius exsiccatae invehuntur; quarum quidem ARALIA *nudicaulis et racemosa*, utpote succedaneum sarsaparillae, semet mirifice probat. COLLINSONIA *canadensis*, quae se gustui tam singularis praebet, quaeque tantopere commendatur in *Colica lochiali*, aliquando a Medicis nostratibus usu recepta, virium erit procul dubio haud spernandarum. LOBELIA *siphilitica*, quae tam stupendos edidit effectus in tenacissimo morbo illo, qui alias non nisi mercurialibus, eisque haud sine tormento, cedit, forte non negligetur a Medicis, si modo nomen Medici misericordis mitisve tutare cupiunt. Haec autem, ubi apud nos coletur, seminanda erit in solo sabuloso minus sicco. RUMEX *britannica* uti fere unica ad sananda ulcera antiqua cachectica scorbuticorum sine periculo vitae, nunquam satis aestimanda erit, ex cujus affine vidimus effectum memorandum, videlicet *Rumice aquatico*, qui pari modo frequentari debet. SPIGELIA *anthelmintica* eo dignior est

quae ex Pharmacopoeis nostris depromatur, quo plures
 hi sint, qui vermibus saepe numero torquentur. Et licet
 Pharmacopoeae nostrae abundant medicamentis Anthel-
 minticis, spe tamen hucdum in eisdem posita, fere sin-
 guli cadimus ut plurimum. POLYGALA *senega* tanquam
 specificum remedium in morsibus viperarum itemque in
 morbis inflammatoriis, haud quaquam omittenda est,
 dum tantae myriades hominum anno quovis apud nos
 pleuritide et peripnevmonia plectuntur. Anno MDCCLIII
 dum forte N. D. Praeses ex refrigeratione Peripneumo-
 niam sibi contraxerat, sumebat hujus Radicis ʒj pro dosi-
 ter in die, qua, intra biduum perfecte liberatus evasit.
 Singularis hujus radice sapor, qui acidus est et simul ca-
 lidus, monere videtur, huic aliquid inesse, quod frustra
 in aliis medicamentis simplicibus quaesiverimus. ACTEA
racemosa exhibet nobis medicamentum repellens, unde fa-
 cile commonefacti sumus *acteam spicatum* nostratam in lucis
 nostris ubivis crescentem defectui hujus substitui posse
 PHYTOLACCA *americana* plantanda esset in omni horto
 Pharmacopolarum, ut ingravescente morbo mortales tan-
 tumdem vexante, saltim aliquis e miseria eriperetur. GE-
 UM *rivale* nobis tam familiare et domesticum plus ultra
 tentandum esset, ut inopes emendae Chinae impares, ha-
 berent aliquid sibi salutare: Ne dicam alia haud temere
 contemnenda,

TANTUM

